

MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS  
2023

**HARI RABU : 8 NOVEMBER 2023**

**JAWAPAN-JAWAPAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN JAWAB  
LISAN YANG TIDAK DIJAWAB DI DALAM DEWAN  
( SOALAN NO. 11 HINGGA NO. 38 )**

**NOTA: [RUJUK PENYATA RASMI HARIAN (HANSARD)]**

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI  
[ LUBUK ANTU]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah usaha terkini Kerajaan pusat dalam membantu kerja-kerja pengukuran dan pemetaan tanah-tanah adat (Native Customary Rights Land) di Sarawak serta apakah rancangan dalam membantu membangunkan tanah-tanah tersebut.

**JAWAPAN**

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN MOHD ALI  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan sentiasa komited untuk memperkukuh dan meningkatkan pemilikan tanah adat untuk Bumiputera Sarawak. Usaha-usaha untuk membantu pengukuran tanah adat di bawah Program Khas Bumiputera Sarawak dilaksanakan secara berterusan dengan menyediakan peruntukan yang mencukupi supaya kerja-kerja pengukuran dapat dilaksanakan.

2. Sejak program ini dimulakan pada tahun 2010, sejumlah **RM227.1 juta** telah disalurkan kepada Kerajaan Negeri Sarawak di bawah peruntukan pembangunan. Ini termasuk **peruntukan tambahan sebanyak RM10 juta** yang telah diumumkan oleh YAB Perdana Menteri pada 7 Jun 2023.
3. Bagi tahun 2024, sungguhpun peruntukan untuk pengukuran *Native Customary Rights* (NCR) Sarawak tidak dinyatakan secara terperinci dalam Belanjawan 2024, Kerajaan Persekutuan terus komited untuk memelihara dan melindungi kepentingan hak tanah adat Bumiputera Sarawak dan telah memperuntukkan sebanyak **RM19 juta** bagi pelaksanaan program tersebut.
4. Secara kumulatif, sehingga Oktober 2023, sebanyak **1,118,851 hektar pengukuran perimeter dan 94,979 hektar pengukuran lot individu telah diukur.**
5. Di bawah Program Khas Bumiputera Sarawak, daripada tahun **2016 hingga 2023**, Kerajaan Persekutuan telah memperuntukkan sebanyak **RM28.1 juta** bagi membangunkan tanah NCR dengan aktiviti pertanian seperti tanaman sawit, getah, durian, pisang, nanas dan kopi. Program pembangunan tanah ini dilaksanakan bersama dengan pelbagai agensi seperti Kementerian Industri Makanan, Komoditi dan Pembangunan Wilayah (M-FICORD), Jabatan Pertanian (DOA Sarawak), Lembaga Penyatuan dan Pemulihan Tanah Sarawak (SALCRA) dan Lembaga Kemajuan Tanah Sarawak (SLDB).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : YB DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN  
JUSOH [BESUT]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH [ BESUT ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status penggubalan Akta Kawalan dan Sekatan Pengembangan Agama-agama bukan Islam bagi Wilayah Persekutuan dan apakah Kerajaan berhasrat untuk membentangkannya di Parlimen dalam masa terdekat.

**JAWAPAN**

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM**

**BIN HAJI MOKHTAR**

**MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Rang Undang-Undang Kawalan dan Sekatan Pengembangan Doktrin atau Kepercayaan Agama dalam Kalangan Orang Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) ("RUU Kawalan") telah selesai digubal oleh JAKIM melalui Jawatankuasa Teknikal Undang-Undang Syarak dan Sivil dan akan dihantar kepada Bahagian Gubalan, Jabatan Peguam Negara untuk semakan dan kelulusan.

2. Kerajaan pada hari ini sentiasa berusaha supaya RUU Kawalan ini dapat dibentangkan di Parlimen memandangkan ia merupakan suatu undang-undang yang digubal untuk mengawal dan menyekat pengembangan doktrin atau kepercayaan agama dalam kalangan orang yang menganut agama Islam demi menjaga kesucian agama Islam dan kedudukan agama Islam yang diiktiraf sebagai agama bagi Persekutuan sebagaimana yang diperuntukkan di bawah Fasal (1) Perkara 3 Perlembagaan Persekutuan. RUU Kawalan ini akan dibentangkan di Parlimen setelah mendapat persetujuan Jemaah Menteri.

3. Saya menyeru dan amat berharap agar RUU Kawalan ini akan mendapat sokongan padu daripada semua pihak khususnya Ahli-Ahli Yang Berhormat di Dewan Yang Mulia ini apabila ia dibentangkan kelak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN WONG KAH WOH [ TAIPING ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN WONG KAH WOH [ TAIPING ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan strategi Kerajaan dalam mencapai hasrat menduduki kedudukan di tangga 25 teratas dunia dalam Indeks Persepsi Rasuah yang merupakan satu satu daripada tujuh penanda aras Ekonomi Madani.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, melalui Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12 (KSP RMKe-12), Kerajaan telah menetapkan sasaran kedudukan Malaysia pada kedudukan ke-25 dalam Indeks Persepsi Rasuah (CPI) bagi tempoh 10 tahun akan datang. Namun sasaran ini memerlukan iltizam dan komitmen melibatkan bukan sahaja pihak Kerajaan bahkan seluruh pihak dan rakyat untuk mencapai kedudukan tersebut.
2. CPI ini bukan sekadar melibatkan tangkapan dan pendakwaan rasuah malah ia turut melibatkan berkenaan pengukuhan demokrasi, keazaman politik, hak asasi manusia, daya saing ekonomi, penguatkuasaan serta amalan tatakelola baik yang memerlukan komitmen semua pihak.
3. Bagi menggerakkan usaha mencapai sasaran ini, Kerajaan pada bulan Ogos 2023 yang lalu telah bersetuju supaya usaha untuk meningkatkan CPI Malaysia dibincangkan dengan lebih lanjut secara bersama. Sehubungan itu, satu pasukan khas yang diselaraskan oleh Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) akan ditubuhkan bagi membincangkan langkah-langkah pelaksanaan untuk meningkatkan CPI Malaysia.
4. Selain itu, pencapaian inisiatif-inisiatif memerangi rasuah yang digariskan dalam Pelan Anti Rasuah Nasional 2019-2023 ("NACP") adalah juga penting dalam mencapai sasaran tersebut. Sehingga Suku Tahun Kedua Tahun 2023, sebanyak 68 inisiatif dari 111 inisiatif NACP telah berjaya dilaksanakan. Jumlah ini bersamaan dengan 61% penyiapan keseluruhan. Kerajaan dengan usaha sama Ketua Agensi Peneraju optimis dalam melaksanakan inisiatif NACP dan menjangkakan pencapaian sebanyak 91% inisiatif menjelang Disember 2023.

5. Melangkah ke hadapan, Jawatankuasa Khas Kabinet Tata Kelola Nasional (JKKTN) pada 6 Julai 2023 yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri telah bersetuju dengan pembangunan Strategi Pembanterasannya Rasuah Nasional (*National Anti-Corruption Strategies – NACS*) sebagai kesinambungan kepada pelaksanaan NACP yang akan berakhir pada tahun 2023 ini.

6. Justeru, sebanyak 10 inisiatif khususnya berkaitan pindaan Perlembagaan Persekutuan dan pengenalan kepada perundangan baharu, akan dinilai semula untuk pertimbangan dalam dokumen baharu NACS kelak mengikut kesesuaian, selaras dengan dasar semasa Kerajaan.

7. NACS yang kini sedang dibangunkan mengambil kira pelbagai aspek untuk dipertimbangkan dalam usaha memerangi rasuah secara komprehensif, termasuk menilai isu-isu yang menjadi trend di negara ini agar inisiatif atau strategi seterusnya dapat dilaksanakan secara berkesan. Pembangunan NACS ini juga akan mengambil kira dapatan penyelidikan dalam negara dan antarabangsa yang melibatkan pandangan pelbagai pihak serta pemegang taruh agar memperoleh dapatan yang lebih menyeluruh.

8. Usaha-usaha ini memerlukan keterlibatan, tanggungjawab serta komitmen semua pihak bagi memastikan hasrat Kerajaan untuk mencapai kedudukan dalam kalangan 25 tangga teratas dalam CPI dalam tempoh 10 tahun akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN  
DEWAN RAKYAT MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : YB TUAN ZULKIFLI BIN ISMAIL [JASIN]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023**

**SOALAN**

**Tuan Zulkifli bin Ismail [Jasin]** minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan perkembangan rundingan dengan penyedia perkhidmatan telekomunikasi Telegram bagi mengekang jenayah keselamatan siber, pornografi dan penjualan barangan larangan.

**JAWAPAN**

Tuan Yang di-Pertua,

Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) memandang serius dan mengambil langkah strategik bagi mengekang pelbagai permasalahan penyalahgunaan di platform Telegram yang menyalahi undang-undang negara termasuklah penyebaran kandungan pornografi, aktiviti penipuan dan penjualan barangan larangan.

Langkah libat urus antara agensi penguatkuasa dan pihak Telegram telah dan akan dilaksanakan secara berterusan bagi menambah baik proses dan tatacara dalam mengekang pelbagai permasalahan penyalahgunaan yang berlaku di platform tersebut.

Daripada 1 Januari 2023 sehingga 31 Oktober 2023, sejumlah 133 kandungan telah diturunkan oleh pihak Telegram berdasarkan permohonan dari pihak MCMC.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

**PERTANYAAN : JAWAB LISAN**

**DARIPADA : PUAN WONG SHU QI [KLUANG]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (SELASA)**

**SOALAN**

**PUAN WONG SHU QI [KLUANG]** minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan jumlah perbelanjaan **lawatan sambil belajar** yang telah dijalankan pada tahun 2020 dan 2021 oleh pejabat Menteri serta hasil lawatan tersebut.

**JAWAPAN**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tiada lawatan sambil belajar dilakukan oleh Pejabat Menteri Belia dan Sukan pada tahun 2020 dan 2021 berikutan Perintah Kawalan Pergerakan Malaysia 2020 akibat penularan Pandemik COVID-19.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : DATO' ROSOL BIN WAHID  
[ HULU TERENGGANU ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB DATO' ROSOL BIN WAHID [HULU TERENGGANU] minta MENTERI  
PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN menyatakan langkah diambil  
untuk menangani isu warga asing memonopoli perniagaan di kawasan  
bandar dan luar bandar.**

**JAWAPAN**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui Jabatan Kerajaan Tempatan (JKT) memandang serius dan sentiasa memantau aktiviti perniagaan di pasar-pasar awam atau gerai-gerai bagi menangani isu perniagaan secara haram termasuklah yang melibatkan peniaga warga asing. Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) tidak pernah membenarkan mana-mana warga asing untuk memohon/ memiliki lesen penaja, peniaga kecil, premis perniagaan, kedai runcit, kedai makan, bengkel kereta dan di pasar-pasar, selaras dengan Undang-Undang Kecil (UUK) Penaja dan UUK Tred, Perniagaan dan Perindustrian.

UUK Penaja dan UUK Tred, Perniagaan dan Perindustrian ini telah menggariskan bahawa kelulusan sewaan tapak pasar awam dan pengeluaran lesen hanya diberikan kepada warganegara Malaysia sahaja dan warga asing yang bekerja dengan penyewa tapak pasar awam tersebut mestilah mempunyai pas kerja yang sah. Bagi penyewa tapak pasar yang menyewakan tapak kepada warga asing, PBT tidak boleh berkompromi dan sewajarnya mengambil tindakan tegas dengan menarik semula sewaan tapak serta lesen perniagaan dibatalkan.

PBT juga perlu komited melaksanakan operasi penguatkuasaan dengan melakukan semakan status peniaga sedia ada serta pemeriksaan di setiap pasar awam dan premis milik PBT. Operasi bersepadu juga dijalankan bersama Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) dan Polis Diraja Malaysia (PDRM) memandangkan sebarang tindakan penahanan warga asing atau Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI) adalah di bawah bidang kuasa dan pengurusan jabatan tersebut. PBT telah melaksanakan sebanyak 1,558 operasi bersepadu bermula tahun 2022 sehingga 31 Ogos 2023. Sehingga September 2023, sebanyak 26,108 lesen peniaga telah dibatalkan oleh PBT atas sebab pelanggaran syarat-syarat lesen/premis. KPKT sentiasa bersedia dan akan memberi kerjasama yang padu dengan Kementerian lain bagi program turun padang sebagai usaha mengekang penularan masalah perniagaan secara haram oleh warga asing.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN MANNDZRI BIN NASIB  
[TENGGARA]**

**TARIKH : 08 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN MANNDZRI BIN NASIB [TENGGARA]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bilakah pihak Kerajaan akan memulakan proses pemasangan lampu jalan di kesemua kawasan rancangan Felda yg membabitkan 37,012 tiang lampu yang bayaran bil bulananya ditanggung oleh Kerajaan sepertimana telah diumumkan oleh Perdana Menteri semasa Sambutan Hari Peneroka 2023 serta berapakah implikasi kewangan yang perlu ditanggung oleh pihak Kerajaan.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Secara keseluruhan sebanyak 37,012 unit tiang lampu telah diperuntukkan untuk dipasang di kesemua kawasan rancangan FELDA. Proses pemasangan tiang lampu tersebut telah pun siap dipasang sepenuhnya.
2. Kos operasi (bil elektrik) bagi kesemua lampu yang telah dipasang dengan perbelanjaan tahunan RM7.7 juta mulai tahun 2024 akan di tanggung oleh Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : YB TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI  
[KUALA KRAU]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI [KUALA KRAU]** minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan berapa kos yang kementerian bayar untuk pembelian Starlink dan adakah perbincangan dibuat bersama pakar-pakar berkaitan dasar keperluan dan kemampuan Starlink sebelum berunding dengan Elon Musk.

**JAWAPAN**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Malaysia melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) sedang menjalankan *Proof of Concept* (POC), bagi pemasangan peranti satelit Starlink di 40 lokasi yang terpilih di seluruh negara. Tujuan POC ini adalah untuk menilai kebolehlaksanaan (*feasibility*) penyediaan perkhidmatan jalur lebar Starlink sebagai langkah interim bagi menyelesaikan isu-isu ketersambungan yang dihadapi di kawasan-kawasan yang menghadapi masalah liputan termasuk sekolah, universiti dan kawasan terpencil.

Sehubungan itu, sehingga kini MCMC telah memperoleh sebanyak 10 unit peranti Starlink spesifikasi Prestasi Tinggi [*High Performance* (HP)] dengan pakej langganan keutamaan (*priority*) untuk satu tahun daripada Starlink Internet Services Malaysia Sdn. Bhd. (Starlink Malaysia) selaku penyedia perkhidmatan jalur lebar satelit Starlink di Malaysia untuk tujuan POC di beberapa lokasi awal.

Pakej peranti Starlink HP dengan langganan keutamaan membenarkan pengguna mendapat kelajuan maksimum untuk muat turun sehingga 350 Mbps dan muat naik sehingga 40 Mbps. Untuk makluman, kos perolehan peranti beserta langganan perkhidmatan Starlink bagi sepuluh unit adalah bernilai RM190,841.00.

Kos keseluruhan bagi pembelian peranti, langganan perkhidmatan, pemasangan, penyelenggaraan dan sokongan teknikal bagi penyediaan perkhidmatan satelit Starlink untuk tempoh satu tahun bagi setiap lokasi adalah jauh lebih murah iaitu kira-kira 30% sahaja berbanding dengan perkhidmatan internet menggunakan peranti VSAT (*Very Small Aperture Terminal*).

Sesi libat urus telah dilaksanakan dengan Kementerian Pertahanan (MINDEF), Agensi Keselamatan Siber Negara (NACSA), Agensi Angkasa Malaysia (MYSA), Kementerian Dalam Negeri (KDN), Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) dan Lembaga

Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) bagi memastikan penyediaan perkhidmatan Starlink di Malaysia tidak akan menjejaskan kedaulatan ekonomi negara dan juga menyokong konsep keterangkuman (*inclusivity*) semua rakyat Malaysia dalam merencanakan ekonomi digital Malaysia.

Bagi lesen-lesen di bawah Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588] yang diberikan kepada Starlink Malaysia, faedah dan nilai yang dibawa masuk oleh Starlink Malaysia ke Malaysia yang dipertimbangkan adalah seperti berikut:

- (i) berpotensi menangani jurang liputan di kawasan yang masih belum diliputi jalur lebar;
- (ii) perkhidmatan yang disediakan oleh Starlink di peringkat global; dan
- (iii) penganugerahan status Malaysia Digital kepada syarikat tersebut;

Sebarang pengecualian kepada pegangan ekuiti perlu disertakan dengan justifikasi yang jelas dan meyakinkan untuk dipertimbangkan oleh MCMC dan KKD. Penilaian dibuat dengan melihat kepada struktur organisasi pemohon dan penyediaan perkhidmatan pemohon di skala global.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN SYED IBRAHIM BIN SYED NOH  
[ LEDANG ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN SYED IBRAHIM BIN SYED NOH [ LEDANG ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan pertimbangan yang diambil bagi menetapkan sokongan terhadap “*Two-State Solution*” (Penyelesaian Dua Negara) dalam konflik Palestin-Israel.

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Ledang di atas pertanyaan yang dikemukakan.

2. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, isu Palestin ini telah dijelaskan di Dewan ini melalui penerangan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri I, sesi MQT dan sesi Penggulangan Perbahasan Belanjawan 2024 Peringkat Dasar oleh Yang Berhormat Menteri Luar Negeri serta sesi Kamar Khas yang dijawab oleh saya sendiri.

3. Seperti yang telah saya tegaskan sebelum ini, dasar luar negara Kerajaan Malaysia mengenai isu Palestin adalah jelas dan tidak pernah berubah. Ia kekal menjadi salah satu tunjang dasar luar negeri, tidak pernah luntur atau hilang dari sanubari kita.

4. Sekali lagi, saya ingin menegaskan pendirian dan dasar luar Malaysia tidak akan berubah sama sekali sehinggalah Palestin mendapat kembali hak mereka yang telah dirampas oleh rejim Zionis sejak sekian lama. Pendirian Malaysia berpaksi kepada dua syarat utama iaitu:

- a. Penduduk Palestin diberikan semula hak mutlak bebas daripada pendudukan haram Israel dan dikembalikan tanah mereka yang telah dirampas oleh rejim Zionis; dan
- b. hak membentuk sebuah negara Palestin yang berdaulat dan merdeka berdasarkan garis sempadan pra-1967, dengan Baitul Maqdis sebagai ibu kota Palestin.

5. Malaysia terbuka untuk menerima apa jua pendekatan penyelesaian bagi merungkaikan isu Palestin secara menyeluruh demi keamanan berpanjangan di rantau Asia Barat. Namun, saya tegaskan di sini, ia **mestilah** memenuhi kedua-dua teras utama seperti yang saya tekankan di atas, dan penyelesaian ini diterima sepenuhnya oleh rakyat Palestin.

**Tuan Yang di-Pertua,**

6. Pendirian lantang dan tegas Malaysia telah kerap kali dinyatakan secara jelas dan terang di setiap lapangan, keadaan dan masa. Ia termasuk di Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC), Majlis Hak Asasi Manusia Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNHRC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM), Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan ASEAN.

7. Ketegasan Malaysia juga jelas dapat dilihat dari kenyataan keras yang seringkali dikeluarkan negara dalam mengecam dan membantah segala bentuk provokasi dan tindakan keganasan rejim Israel. Ia termasuk menggesa masyarakat antarabangsa khususnya Majlis Keselamatan PBB (UNSC) untuk terus menekan rejim Israel agar menghentikan dasar apartheid, dan tindakan tidak berperikemanusiaan terhadap rakyat Palestin.

8. Saya sesungguhnya amat berterima kasih atas sokongan berterusan dan keprihatinan daripada setiap Ahli-Ahli Yang Berhormat mengenai isu Palestin. Di Dewan yang mulia ini, seringkali wujud percanggahan dan perbalahan antara pihak Kerajaan dan pembangkang untuk pelbagai isu. Namun, seandainya ia menyentuh isu Palestin, Dewan yang mulia ini bergegar dengan suara keramat kesemua Ahli-Ahli Dewan. Kita menjadi satu, senada dan sehati sejiwa menyokong perjuangan dan hak rakyat Palestin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM  
[ GUA MUSANG ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM [ GUA MUSANG ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan status terkini pembinaan Balai Bomba dan Penyelamat (BBP) di Felda Chiku, Gua Musang sebagaimana yang telah diumumkan oleh Kerajaan terdahulu.

**JAWAPAN**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, pihak Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) sentiasa komited dalam memperluaskan capaian perkhidmatan kebombaan bagi memastikan aspek keselamatan dan kesejahteraan rakyat terus terjamin. Pada masa kini, kawasan Felda Chiku telah mendapat khidmat kebombaan daripada Balai Bomba dan Penyelamat (BBP) Gua Musang. Selain itu, sokongan perkhidmatan juga diberikan oleh BBP Kuala Krai.

Kementerian melalui Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM) telah memohon untuk membina sebuah balai bomba kategori D di bawah *Rolling Plan* Keempat (RP4), Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) tetapi permohonan tersebut masih belum dapat dipertimbangkan oleh agensi pusat. Sehubungan itu, Kementerian melalui JBPM bercadang untuk mengemukakan permohonan semula di bawah *Rolling Plan* Kelima (RP5) tahun 2025 bagi memastikan penyediaan fasiliti kebombaanan dapat direalisasikan dalam masa terdekat.

Selain itu, pemerkasaan pembudayaan amalan keselamatan kebakaran dalam kalangan komuniti setempat di kawasan Felda Chiku juga akan terus dipertingkatkan melalui pelaksanaan program-program seperti berikut:

- i. memperluas dan memperkasakan penubuhan Bomba Komuniti. Anggota Bomba Komuniti akan diberi kefahaman mengenai pencegahan kebakaran, latihan kebombaanan dan penyediaan peralatan asas kawalan awal kebakaran seperti alat pemadam api; dan
- ii. mempertingkatkan kempen kesedaran keselamatan kebakaran termasuk Program 1 Rumah 1 Alat Pemadam Api (1RAPI) dan Program Sedia Urus Isi Rumah (SURI).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**  
**DARIPADA : YB TUAN LIM LIP ENG**  
**[ KEPONG ]**  
**TARIKH : 08 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB TUAN LIM LIP ENG [KEPONG]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sebab utama laporan Majlis Penasihat Kerajaan (CEP) dan Jawatankuasa Reformasi Institusi (IRC) diklasifikasikan di bawah Akta Rahsia Rasmi (OSA)? Bilakah Rang Undang- undang Akta Kebebasan Maklumat akan dibentangkan di Parlimen?

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan Perpaduan berpegang pada prinsip kebebasan asasi di bawah Perlembagaan Persekutuan, dan mengiktiraf bahawa setiap rakyat Malaysia harus diberikan hak untuk mencari, menerima dan memberikan maklumat melalui apa-apa jua medium atau platform. Pada tahun 1999, Malaysia juga telah mengiktiraf Prinsip Kebebasan Maklumat Komanwel yang telah dicadangkan dan dipersetujui semasa Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM) di Durban, Afrika.
2. Dalam mengorak langkah ke hadapan bagi memastikan komitmen Kerajaan ini dipenuhi, sebagaimana dinyatakan dalam Kenyataan Media daripada YAB Perdana Menteri, pada 14 September 2023, Mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Tata Kelola Nasional (JKKTN) telah bersetuju secara prinsip terhadap cadangan penggubalan Akta Kebebasan Maklumat di peringkat Persekutuan dengan mewujudkan parameter serta garis panduan jelas bagi memberi akses kepada orang awam untuk mendapatkan maklumat daripada badan awam dan Kerajaan. Akta Kebebasan Maklumat akan digubal bagi tujuan untuk mempertingkatkan penzahiran maklumat bagi kepentingan awam dan untuk memberi setiap individu peluang untuk mengakses maklumat berkenaan dengan mana-mana kementerian, jabatan atau agensi melalui permohonan yang dikemukakan.
3. Selaras dengan itu, Kerajaan juga bersetuju supaya Akta Rahsia Rasmi 1972 [Akta 88] dipinda dengan sewajarnya supaya kedua-dua Akta yang berkaitan ini saling melengkapi. Langkah ini diambil bagi memastikan penyampaian perkhidmatan awam dapat dipertingkatkan dan memastikan orang awam mendapat akses kepada maklumat sahih secara lebih terbuka dan telus daripada pihak Kerajaan, dan perkara ini

akan secara tidak langsung membantu rakyat untuk terlibat dengan lebih aktif dalam proses pembentukan dasar negara.

4. Keputusan Kerajaan ini juga berdasarkan hasil dapatan daripada 23 sesi libat urus yang telah diadakan oleh BHEUU, JPM bersama Agensi Kerajaan, badan bukan Kerajaan (NGO), pertubuhan masyarakat sivil (CSO) yang diterajui oleh Centre of Independent Journalism (CIJ), ahli akademik dan beberapa Pejabat Pesuruhjaya Maklumat dari luar negara.

5. Buat masa ini, BHEUU dalam proses mengenalpasti parameter, cabaran pelaksanaan dan perundangan yang berkemungkinan bercanggah dengan konsep kebebasan maklumat yang ingin dilaksanakan bagi memperkenalkan Akta Kebebasan Maklumat yang komprehensif serta bersesuaian dengan acuan tersendiri di Malaysia, usaha Kerajaan ini akan dilaksanakan dalam masa yang terdekat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : YB DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY  
BIN JUSOH [ BESUT ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH [ BESUT ]** minta  
**PERDANA MENTERI** menyatakan :-

- (a) bilakah Kerajaan akan menubuhkan Suruhanjaya Siasatan Diraja (RCI) bagi menyiasat pendedahan yang dibuat oleh bekas peguam Negara Tommy Thomas dalam bukunya, "My Story: Justice in the Wilderness"); dan
- (b) siapakah ahli yang akan dilantik dalam RCI tersebut dan apakah terma rujukannya.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA BINTI OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perkara yang dibangkitkan dalam persoalan ini kini berada dalam pertimbangan Mahkamah. Oleh yang demikian, apa-apa perbincangan tentang perkara ini boleh terjumlah kepada "*sub judice*".

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN WILLIAM LEONG JEE KEEN  
[SELAYANG]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN WILLIAM LEONG JEE KEEN [ SELAYANG ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan usaha yang sedang diambil oleh Kementerian untuk memastikan semua Perwakilan Malaysia di luar negara memberikan maklumat yang terkini mengenai pendaftaran kelahiran, perkahwinan dan permohonan kewarganegaraan kepada rakyat Malaysia di luar negara.

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Selayang atas pertanyaan yang dikemukakan.

**Tuan Yang di-Pertua,**

2. Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, rakyat Malaysia yang bermastautin di luar negara boleh mendapatkan perkhidmatan asas pendaftaran termasuklah pendaftaran kelahiran, perkahwinan dan kematian serta permohonan kewarganegaraan melalui Perwakilan-Perwakilan Diplomatik Malaysia di luar negara yang berfungsi seolah-olah sebagai Pusat Setempat atau *One Stop Centre*. Dengan ini, kerajaan dapat terus merakyatkan perkhidmatan kepada rakyat Malaysia di luar negara dengan mengambil kira kekangan yang dihadapi untuk kembali ke tanah air bagi menyempurnakan urusan-urusan berkenaan.

3. Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum jua, perkhidmatan pendaftaran ini adalah di bawah bidang kuasa Jabatan Pendaftaran Negara, Kementerian Dalam Negeri di mana segala dasar yang merangkumi pendaftaran kelahiran, perkahwinan dan kematian serta permohonan kewarganegaraan adalah dikeluarkan oleh Jabatan Pendaftaran Negara. Dalam hal ini, Kementerian Luar Negeri sentiasa bekerjasama dan berhubung rapat dengan Jabatan Pendaftaran Negara bagi mendapatkan maklumat terkini berhubung dasar-dasar pendaftaran.

4. Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Luar Negeri sentiasa aktif dalam menyampaikan maklumat-maklumat berkaitan proses pendaftaran kelahiran, perkahwinan serta kewarganegaraan, berpandukan kepada arahan-arahan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pendaftaran Negara kepada Perwakilan-Perwakilan Diplomatik Malaysia di luar negara dari semasa ke semasa.

## **SOALAN NO : 23**

5. Pada kesempatan ini, saya ingin menyarankan kepada seluruh rakyat Malaysia terutama diaspora Malaysia di luar negeri untuk menjadikan laman web dan/atau media sosial Perwakilan serta Kementerian sebagai rujukan utama dan sumber rasmi dalam mendapatkan maklumat yang tuntas berkenaan urusan proses pendaftaran kelahiran, perkahwinan, kewarganegaraan serta perkhidmatan konsular yang ditawarkan. Sekiranya terdapat sebarang kemusykilan atau memerlukan penjelasan lanjut, rakyat Malaysia adalah digalakkan untuk berhubung secara terus dengan Perwakilan Diplomatik Malaysia yang berhampiran atau Jabatan Pendaftaran Negara, untuk mendapatkan panduan yang sewajarnya.

6. Kementerian Luar Negeri melalui Perwakilan-Perwakilan Diplomatik Malaysia di luar negara akan sentiasa bersedia dan terus komited dalam memberikan perkhidmatan konsular pada tahap yang terbaik kepada semua rakyat Malaysia yang berada di luar negara bagi memastikan hak dan kebajikan mereka terjamin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL  
TLDM (BERSARA) [LUMUT]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL TLDM (BERSARA) [LUMUT]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan rasional usaha pembangunan keupayaan industri pertahanan negara selama ini oleh pihak Kementerian Pertahanan apabila Kerajaan mengumumkan untuk memperolehi Kapal *Littoral Mission Ship* (LMS) Batch 2 daripada Negara Turkiye sedangkan syarikat pembinaan kapal tempatan mampu untuk membina kapal jenis ini di dalam negara.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SERI UTAMA MOHAMAD BIN HAJI HASAN  
MENTERI PERTAHANAN**

Tuan Yang di-Pertua,

1. YAB Perdana Menteri semasa pembentangan Kajian Separuh Penggal, Rancangan Malaysia Ke-12 di Dewan yang mulia ini pada 11 September 2023 yang lalu telah menetapkan supaya Kementerian Pertahanan dapat merombak sistem perolehan bagi memastikan pihak berkepakaran daripada Angkatan Tentera Malaysia (ATM) dapat menentukan sendiri spesifikasi aset atau peralatan yang diperlukan bagi mengelakkan ketirisan.
2. Oleh itu, satu pendekatan baru telah dibuat oleh Kementerian Pertahanan dengan mengenal pasti beberapa perolehan aset strategik agar dapat dilaksanakan menerusi pendekatan *Government to Government* (G-to-G) untuk mengoptimumkan kepakaran yang dimiliki pihak pembuat yang telah terbukti melalui rekabentuk dan tempoh masa pembinaan yang lebih singkat selain bagi mengelakkan isu orang tengah.
3. Melalui pendekatan ini, industri pertahanan tempatan juga turut menerima manfaat secara tidak langsung yang mana setiap perolehan yang bernilai tinggi perlu menyediakan Program Kolaborasi Industri atau *Industrial Collaboration Program* (ICP) melalui *transfer of know how* atau *transfer of technology* di antara kedua-dua negara. Di samping itu, pendekatan ini juga akan memastikan perolehan aset tersebut dipantau oleh Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KEDUA PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN  
MOHD DELI [ JEMPOL ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN MOHD DELI [ JEMPOL ]**

minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah bentuk penelitian yang dilakukan oleh Kementerian dalam menangani isu peningkatan sebanyak 20 peratus pasaran lelong bagi hartanah di negara ini susulan kenaikan kali kelima Kadar Dasar Semalaman (OPR) sejak Mei 2022.

**JAWAPAN**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, berdasarkan laporan Data Kediaman Yang Dilelong yang dikeluarkan oleh Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (*National Property Information Centre*, NAPIC) pada tahun 2022 terdapat 2,203 unit kediaman dilelong bernilai RM504,569,937 dengan pecahan seperti berikut:

- i. 1,325 unit kediaman berharga RM300 Ribu dan ke bawah;
- ii. 477 unit kediaman berharga RM300-500 Ribu;
- iii. 293 unit kediaman berharga RM500 Ribu hingga RM 1 Juta; dan
- iv. 108 unit kediaman berharga RM1 juta dan ke atas.

Bagi tempoh 9 bulan pertama tahun 2023 terdapat 1,920 unit kediaman dilelong dengan nilai keseluruhan RM529,030,484 iaitu dipecahkan mengikut julat harga seperti berikut:

- i. 1,033 unit kediaman berharga RM300 Ribu dan ke bawah;
- ii. 418 unit kediaman berharga RM300-500 Ribu;
- iii. 267 unit kediaman berharga RM500 Ribu hingga RM 1 Juta; dan
- iv. 202 unit kediaman berharga RM1 juta dan ke atas.

Tidak dinafikan kenaikan OPR mungkin menjadi salah satu punca peningkatan pasaran lelong bagi hartanah. Namun begitu, terdapat juga punca lain yang dikenalpasti dan lebih memberi kesan terhadap peningkatan pasaran lelong seperti kenaikan kos sara hidup dan impak pasca pandemik. Meskipun kenaikan OPR menyebabkan bayaran balik pinjaman yang lebih tinggi, pendeposit juga menikmati pulangan deposit yang lebih baik pada kadar yang lebih tinggi, seterusnya menggalakkan individu untuk menyimpan wang.

KPKT juga memandang pasaran lelong sebagai satu pasaran alternatif kepada pembeli rumah pertama. Peningkatan penjualan kediaman dalam pasaran lelong dengan harga yang lebih rendah daripada harga pasaran dan terletak dalam kawasan yang telah matang merupakan peluang yang baik untuk direbut oleh pembeli rumah pertama. Pembiayaan melalui inisiatif i-Biaya di bawah Skim Jaminan Kredit Perumahan (SJKP), yang disediakan oleh Kerajaan turut memberi jaminan had pembiayaan sehingga RM500,000, termasuk juga bagi kediaman dilelong.

Pengurusan kewangan yang baik oleh setiap individu mampu membantu individu daripada terjebak dalam pembiayaan kewangan yang melebihi kemampuan, seterusnya mengelakkan kediaman dilelong. Individu bolehlah mengikuti modul Rumahku yang ditawarkan oleh Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) bagi membantu bakal pembeli rumah mengetahui tahap kemampuan masing-masing sebelum memasuki komitmen perjanjian jangka panjang dan memberi implikasi kewangan yang besar.

Selain itu, Kerajaan Perpaduan telah memperkenalkan dasar iaitu memastikan setiap rakyat mempunyai tempat tinggal tanpa mengira sama ada secara pemilikan atau sewaan dengan konsep perumahan sebagai tempat tinggal (*shelter for all*). Ini juga sejajar dengan corak kehidupan masyarakat masa kini dalam era globalisasi yang mementingkan mobiliti dan tidak terikat dengan komitmen pembiayaan jangka panjang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : YB TUAN HAJI MISBAHUL MUNIR BIN  
MASDUKI [PARIT BUNTAR]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN HAJI MOHD MISBAHUL MUNIR BIN MASDUKI [ PARIT BUNTAR ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan mengapa pendakwah terkenal dunia Dr. Zakir Naik masih lagi tidak dibenarkan menyampaikan ceramahnya di negara ini dan apakah garis panduan jemputan para penceramah luar negara bagi menyampaikan ceramah-ceramah di negara ini.

**JAWAPAN**

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM BIN HAJI  
MOKHTAR  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebagai makluman, kebenaran untuk menyampaikan ceramah dan pengajaran agama adalah di bawah bidang kuasa negeri. Majlis Agama Islam Negeri dan Jabatan Mufti Negeri bertanggungjawab mengeluarkan tauliah mengajar atau kebenaran khas kepada individu yang layak termasuk penceramah dari luar negara bagi menyampaikan ceramah, kuliah atau pengajian bagi negeri tersebut.
2. Bagi penceramah daripada luar negara yang ingin menyampaikan ceramah atau mengajar agama Islam, mereka juga perlu memohon kebenaran daripada pihak yang bertanggungjawab di negeri berkenaan. Mereka yang telah diberi kebenaran adalah tertakluk kepada peraturan dan syarat yang telah ditetapkan. Pihak berkuasa agama negeri boleh mengambil tindakan dengan melarang penceramah yang didapati melanggar peraturan dan syarat yang ditetapkan.
3. Setiap penceramah daripada luar negara perlu memahami realiti kemajmukan masyarakat di negara ini dan hendaklah memastikan tiada isu-isu sensitif serta kontroversi dibangkitkan sehingga boleh menggugat keharmonian, perpaduan dan kerukunan hidup masyarakat majmuk di negara ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN AZLI BIN YUSOF  
[ SHAH ALAM ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN AZLI BIN YUSOF [ SHAH ALAM ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan dasar terkini Kerajaan Madani dalam memberikan sokongan terhadap keabsahan rakyat Palestin membentuk sebuah negara yang bebas dari pencerobohan Israel yang berterusan dalam meluaskan penempatan Yahudi di Tebing Barat.

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Shah Alam di atas pertanyaan yang dikemukakan.

2. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, isu Palestin ini telah dijelaskan di Dewan ini melalui penerangan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri I, sesi MQT dan sesi Penggulangan Perbahasan Belanjawan 2024 Peringkat Dasar oleh Yang Berhormat Menteri Luar Negeri serta sesi Kamar Khas yang dijawab oleh saya sendiri.

3. Seperti yang telah saya tegaskan sebelum ini, dasar luar negara Kerajaan Malaysia mengenai isu Palestin adalah jelas dan tidak pernah berubah. Ia kekal menjadi salah satu tunjang dasar luar negeri, tidak pernah luntur atau hilang dari sanubari kita.

4. Sekali lagi, saya ingin menegaskan pendirian dan dasar luar Malaysia tidak akan berubah sama sekali sehinggalah Palestin mendapat kembali hak mereka yang telah dirampas oleh rejim Zionis sejak sekian lama. Pendirian Malaysia berpaksi kepada dua syarat utama iaitu:

- a. Penduduk Palestin diberikan semula hak mutlak bebas daripada pendudukan haram Israel dan dikembalikan tanah mereka yang telah dirampas oleh rejim Zionis; dan
- b. hak membentuk sebuah negara Palestin yang berdaulat dan merdeka berdasarkan garis sempadan pra-1967, dengan Baitul Maqdis sebagai ibu kota Palestin.

5. Malaysia terbuka untuk menerima apa jua pendekatan penyelesaian bagi merungkaikan isu Palestin secara menyeluruh demi keamanan berpanjangan di rantau Asia Barat. Namun, saya tegaskan di sini, ia **mestilah** memenuhi kedua-dua teras utama seperti yang saya tekankan di atas, dan penyelesaian ini diterima sepenuhnya oleh rakyat Palestin.

**Tuan Yang di-Pertua,**

6. Pendirian lantang dan tegas Malaysia telah kerap kali dinyatakan secara jelas dan terang di setiap lapangan, keadaan dan masa. Ia termasuk di Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC), Majlis Hak Asasi Manusia Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNHRC), Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM), Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan ASEAN.

7. Ketegasan Malaysia juga jelas dapat dilihat dari kenyataan keras yang seringkali dikeluarkan negara dalam mengecam dan membantah segala bentuk provokasi dan tindakan keganasan rejim Israel. Ia termasuk menggesa masyarakat antarabangsa khususnya Majlis Keselamatan PBB (UNSC) untuk terus menekan rejim Israel agar menghentikan dasar apartheid, dan tindakan tidak berperikemanusiaan terhadap rakyat Palestin.

8. Saya sesungguhnya amat berterima kasih atas sokongan berterusan dan keprihatinan daripada setiap Ahli-Ahli Yang Berhormat mengenai isu Palestin. Di Dewan yang mulia ini, seringkali wujud percanggahan dan perbalahan antara pihak Kerajaan dan pembangkang untuk pelbagai isu. Namun, seandainya ia menyentuh isu Palestin, Dewan yang mulia ini bergegar dengan suara keramat kesemua Ahli-Ahli Dewan. Kita menjadi satu, senada dan sehati sejiwa menyokong perjuangan dan hak rakyat Palestin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI  
[KUALA KRAU]**

**TARIKH : 08 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN HAJI KAMAL BIN ASHAARI [KUALA KRAU]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapa jumlah peneroka FELDA yang termasuk di dalam Projek Perumahan Generasi Baharu FELDA (PGBF) dan bilakah jangkaan laporan menyeluruh itu dapat dibentangkan untuk maklumat umum.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Perumahan Generasi Baharu FELDA (PGBF) sedia ada dibangunkan untuk memberi manfaat kepada Generasi Baharu yang tinggal di Kawasan Rancangan FELDA. Perinciapan projek PGBF yang telah dilaksanakan adalah seperti berikut: -

- i. Siap dibina - Perakuan Siap dan Pematuhan (*Certificate of Completion and Compliance*, CCC – 12 tapak (2,458 unit);
- ii. Dalam pembinaan – 11 tapak (2,546 unit);
- iii. Serah kepada Kerajaan Pahang – 10 tapak (1,840 unit); dan
- iv. Terbengkalai tidak ada peruntukan – 7 tapak (1,400 unit)

2. Projek PGBF di kawasan rancangan FELDA yang terbengkalai akan disempurnakan secara berperingkat dan dijangka siap untuk pada Disember 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**  
**DARIPADA : YB TUAN LIM GUAN ENG [ BAGAN ]**  
**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB TUAN LIM GUAN ENG [BAGAN]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sebabnya Kerajaan enggan menggubal suatu Akta Anti-Diskriminasi demi membendung kenyataan 3R yang berbau perkauman dan ekstremisme, benci membenci berdasarkan fitnah yang mengancam keharmonian kaum dan agama serta perpaduan rakyat.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID**  
**MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI**  
**(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, perundangan berkaitan *Anti-Discrimination Law* adalah sesuatu yang perlu dikaji dengan mendalam bagi negara kita dengan mengambil kira sensitiviti dan keperluan semasa.
2. Pada ketika ini, perkara berkaitan 3R akan disiasat di bawah Akta Hasutan 1948 di mana siasatan atau pertuduhan di bawah akta tersebut akan digunakan dengan seadilnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : DATO' DR. ALIAS BIN RAZAK  
[ KUALA NERUS ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2022 (RABU)**

**SOALAN**

**DATO' DR. ALIAS BIN RAZAK [ KUALA NERUS ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan perkembangan rundingan jualan air mentah kepada Singapura

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Kuala Nerus atas pertanyaan yang dikemukakan.

**Tuan Yang di-Pertua,**

2. Untuk makluman Dewan Yang Mulia ini, sejak tahun 1998 lagi, Malaysia telah melaksanakan beberapa siri rundingan dengan Singapura untuk menyemak semula harga air mentah yang telah dijual kepada negara tersebut sepertimana yang diperuntukkan di bawah Perjanjian Air 1962. Ini memandangkan kadar jualan air mentah pada harga RM0.03 setiap 1,000 gelen adalah tidak lagi relevan mengambil kira faktor perubahan kuasa beli, kos-kos berkaitan dalam pembekalan air serta impak perubahan iklim. Kadar RM0.03 setiap 1,000 gelen juga adalah jauh lebih rendah jika dibandingkan dengan kadar harga penjualan air mentah di negara-negara lain. Oleh itu, adalah penting supaya harga jualan air mentah kepada Singapura ditetapkan secara adil serta bersesuaian dengan kadar semasa.

3. Baru-baru ini, semasa Lawatan Kerja Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ke Singapura bersempena Sesi Permukiman Pemimpin-Pemimpin Malaysia-Singapura pada 29-30 Oktober 2023, kedua-dua negara telah menyatakan komitmen masing-masing untuk memenuhi tanggungjawab seperti yang termaktub di bawah Perjanjian Air 1962. Ini termasuk mengambil langkah-langkah yang perlu dalam memulihara kualiti air dan meningkatkan kebolehambilan (*yield*) Sungai Johor. Malaysia dan Singapura juga bersetuju untuk meneruskan rundingan isu air ini di peringkat *Joint Technical Committee* (JTC).

4. JTC adalah platform rundingan dua hala untuk membincangkan isu-isu berkaitan air di bawah Perjanjian Air 1962 di peringkat pegawai kanan Malaysia dan Singapura.

5. Semasa Sesi Permukiman tersebut, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri juga telah mengalu-alukan Singapura untuk melaksanakan kajian bersama serta menyuntik dana dalam projek-projek infrastruktur air yang berkenaan bagi membantu meningkatkan kebolehambilan air dari Sungai Johor dalam memastikan keperluan air di Johor dan Singapura dapat dipenuhi.

6. Adalah menjadi keutamaan Kerajaan untuk memuktamadkan rundingan isu air ini dengan pihak Singapura. Pada masa yang sama, Kerajaan sedar bahawa isu semakan harga air ini perlu diselesaikan secara baik mengambil kira hubungan dua hala dan kerjasama yang erat antara Malaysia dan Singapura. Dalam hal ini, Kementerian Luar Negeri, Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim, Kerajaan Negeri Johor, Jabatan Peguam Negara serta agensi-agensi yang berkaitan akan bekerjasama dalam meneruskan perbincangan dan rundingan dengan pihak Singapura bagi mencari penyelesaian komprehensif terhadap isu ini melalui platform dua hala yang telah dipersetujui.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN YUNESWARAN A/L RAMARAJ  
[ SEGAMAT ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**Tuan Yuneswaran A/L Ramaraj [ Segamat ] minta MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan sumbangan serta pencapaian berimpak tinggi yang telah diberikan setakat ini oleh TYT Duta Besar Malaysia Ke Amerika Syarikat dan sejauh manakah sumbangan tersebut berupaya merapatkan hubungan diplomasi antara dua negara khususnya dalam aspek yang melibatkan rangkaian kerjasama geopolitik.

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Segamat atas pertanyaan yang dikemukakan.

**Tuan Yang-di Pertua,**

2. Sejak menerima Watikah pelantikan sebagai Duta Besar Malaysia ke Amerika Syarikat daripada Ke-Bawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong pada Februari tahun ini, TYT Duta Besar telah banyak mengadakan sesi libat urus bersama pemimpin-pemimpin dan ahli perniagaan terkemuka di Amerika Syarikat. TYT Duta Besar sentiasa memanfaatkan setiap sesi libat urus dengan mempromosi konsep Ekonomi MADANI dalam memastikan Malaysia terus menjadi destinasi pelaburan utama di rantau Asia Tenggara di kalangan pelabur-pelabur Amerika Syarikat.

3. Dalam usaha menarik pelaburan berkualiti ke dalam negara, TYT Duta Besar telah mengadakan pertemuan dengan beberapa syarikat utama Amerika Syarikat termasuklah *FedEx Express, Airbnb, Kimberly-Clark, Boeing, Phillip Morris International (PMI), Procter & Gamble (P&G), ConocoPhillips, Herbalife, Vantage Data Centres* dan *Tyson Foods*. Pada 22 September 2023 yang lalu, TYT Duta Besar telah membantu dalam merealisasikan Sesi Perbincangan Perjumpaan Meja Bulat Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bersama syarikat-syarikat *Fortune 500* di sela-sela Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu PBB ke-78. Syarikat gergasi Amazon, khususnya, termasuk Presiden *US-ASEAN Business Council (USABC)* dan *US Chamber of Commerce* telah memuji komitmen dan kesediaan TYT Duta Besar dalam membantu membina jaringan kerjasama dengan syarikat-syarikat di Amerika Syarikat untuk membolehkan mereka meneroka pasaran tempatan dan melabur di Malaysia.

**Tuan Yang-di Pertua,**

4. TYT Duta Besar telah memainkan peranan penting dalam memantau proses rundingan dua warganegara Malaysia di Kem Tahanan Guantanamo dan membantu Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri dalam usaha membawa pulang warganegara Malaysia tersebut secepat mungkin. Ini adalah contoh cemerlang bagaimana seorang duta besar dapat memberikan sumbangan dalam memperkukuhkan kedudukan negara di arena antarabangsa.

5. Selain itu, TYT Duta Besar juga telah meningkatkan persefahaman antara Malaysia dan Amerika Syarikat melalui jalinan pertukaran budaya. TYT Duta Besar Malaysia ke Amerika Syarikat aktif dalam kalangan komuniti diplomatik dan juga masyarakat tempatan di Amerika Syarikat untuk mempromosikan budaya dan tradisi pelbagai kaum di Malaysia menerusi pameran seni, pertunjukan seni tradisional, pameran makanan Malaysia dan pameran produk budaya Malaysia.

6. Usaha-usaha TYT Duta Besar Malaysia ke Amerika Syarikat sejak dilantik pada awal tahun 2023 ini telah banyak menyumbang secara positif kepada kerjasama Malaysia-Amerika Syarikat. Usaha ini akan tetap diteruskan, terutamanya menjelang sambutan ulang tahun Perkongsian Komprehensif antara Malaysia-Amerika Syarikat yang ke-10 pada tahun 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN  
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN GOBIND SINGH DEO [DAMANSARA]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023**

**SOALAN**

**Tuan Gobind Singh Deo [Damansara]** minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan apakah langkah-langkah yang telahpun atau akan diambil untuk mengalakkan semak fakta (*fact checking*) untuk mengurangkan penyebaran berita-berita palsu yang makin meluas. Nyatakan sama ada sebarang inisiatif akan diambil untuk tujuan ini di sekolah dan universiti sebagai subjek Pendidikan dan sekiranya ada, apakah inisiatif yang dicadangkan.

**JAWAPAN**

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Komunikasi dan Digital (KKD) melalui jabatan dan agensi di bawahnya sentiasa mengalakkan semak fakta (*fact checking*) untuk mengurangkan penyebaran berita-berita palsu yang makin meluas. Antara usaha yang telah dan sedang dilaksanakan ialah:

- (i) Langkah advokasi dan kesedaran untuk mendidik masyarakat supaya menilai kesahihan sesuatu berita dengan menyemak fakta dengan sumber yang rasmi sebelum perkongsian dilakukan. Antara usaha advokasi ialah membangunkan portal untuk semak fakta iaitu Portal Sebenarnya.my yang dibangunkan oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) dan Portal MyCheck Malaysia yang dibangunkan oleh Pertubuhan Berita Nasional Malaysia (BERNAMA) serta penerbitan program bual bicara “Pastikan Sahih” dan segmen “Biar Betul!” di RTM.
- (ii) KKD telah menubuhkan *Task Force* Menangani Berita Palsu pada 1 Disember 2022 yang berfungsi bagi memantau berita palsu yang mempunyai kesan negatif terhadap sistem politik, ekonomi, sosial, agama, budaya, keselamatan dan kedaulatan negara. Sejak penubuhannya, sebanyak 156 berita yang tidak ditentukan kesahihannya yang melibatkan isu 3R (*Royalty, Race* dan *Religion*) dan YAB Perdana Menteri serta pentadbiran telah dikenal pasti. Pemantauan, tindakan pentadbiran dan tindakan undang-undang diselaraskan oleh pelbagai agensi termasuk PDRM dan Jabatan Peguam Negara Malaysia (AGC). Sehingga 1 November 2023, sebanyak 75 kertas siasatan telah dibuka oleh PDRM berkaitan penyebaran berita palsu dan isu 3R di mana 45 kes telah selesai dan sebanyak 30 kes masih dalam siasatan di peringkat PDRM, AGC dan MCMC.
- (iii) Penghasilan dan hebahan kandungan kreatif antaranya oleh BERNAMA yang telah menghasilkan liputan berkaitan berita palsu melalui platform BERNAMA *wires*, BERNAMA TV dan BERNAMA

Radio. Perbadanan Kemajuan Filem Nasional Malaysia (FINAS) juga telah menerbitkan Pesanan Khidmat Awam (PKA) bertajuk “Hentikan Sebaran Kandungan Sensitif” dan “Penyebaran Berita Palsu”. Hebahan infografik dan videografik secara berterusan juga dilaksanakan di semua platform media sosial rasmi Jabatan Penerangan (JaPen), RTM dan BERNAMA untuk mendidik masyarakat supaya sentiasa bertanggungjawab dalam memastikan kesahihan maklumat yang diterima.

- (iv) Kempen kesedaran oleh MCMC di seluruh negara melalui program Klik Dengan Bijak (KDB) dan sukarelawan yang dilatih di bawah inisiatif Sukarelawan ICT Malaysia [Malaysia ICT *Volunteer* (MIV)]. Kempen ini turut melibatkan golongan warga emas dan remaja di mana mereka didedahkan dengan topik berita palsu dan undang-undang yang berkaitan bagi meningkatkan kesedaran tentang bahayanya penyebaran berita palsu.

Antara inisiatif di peringkat sekolah dan universiti yang telah diambil ialah:

- (i) Kerjasama antara pihak akademik-media-awam dalam pakatan ‘JomCheck’. JomCheck adalah pakatan akademik-media-awam pertama di Malaysia yang berjaya melakukan semakan fakta sebagai inisiatif memerangi berita palsu ketika Pilihan Raya Umum ke-15 lalu; dan
- (ii) Penerbitan bahan-bahan telah disebarluas secara fizikal dan digital seperti buletin, risalah serta majalah pelbagai bahasa telah diterbitkan dengan jumlah keseluruhan sebanyak 116 penerbitan turut disebarluaskan menerusi platform digital untuk memudahkan capaian masyarakat termasuklah pelajar-pelajar sekolah dan universiti. Antara tajuk-tajuk artikel dan bahan penerbitan tersebut adalah seperti berikut:
  - (a) Artikel majalah berkenaan isu 3R (*religion, race, royalty*);
  - (b) Risalah berkenaan penyalahgunaan media sosial;
  - (c) Buletin berkenaan berita palsu; dan
  - (d) Artikel tentang Rukun Negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN ONN BIN ABU BAKAR [ BATU PAHAT ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB TUAN ONN BIN ABU BAKAR [ BATU PAHAT ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan masih ramai pembeli rumah yang masih belum mendapat hak milik rumah (title). Malah ada juga yang terpaksa mengambil masa puluhan tahun untuk mendapat hak milik tersebut. Apakah langkah yang perlu dilakukan untuk mengatasi masalah begini.

**JAWAPAN**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, kelewatan pengeluaran hak milik kepada pembeli rumah lazimnya berlaku bagi pembangunan strata disebabkan isu berkaitan tanah, bangunan, pemaju dan dokumentasi yang belum selesai. Contoh kepada isu-isu ini adalah seperti tanah yang tidak memenuhi syarat permohonan hak milik, bangunan yang terkeluar dari lot tanah, pemilik asal tanah telah meninggal dunia dan syarikat pemaju telah digulung.

Kelewatan pengeluaran hak milik juga boleh berlaku disebabkan oleh faktor-faktor berikut:

- (i) bangunan strata tidak memiliki dokumentasi yang lengkap seperti Sijil Layak Menduduki (*Certificate of Fitness for Occupation, CFO*), Pelan Bangunan dan Pelan Cadangan Strata;
- (ii) ketiadaan/kelewatan permohonan oleh pemilik tanah/syarikat pemaju;
- (iii) pindaan permohonan bagi mematuhi kehendak Pihak Berkuasa Tempatan (PBT); dan
- (iv) permohonan yang tidak lengkap.

Dalam menambah baik pengeluaran hak milik kepada pembeli rumah, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) telah menetapkan bahawa penyerahan milikan kosong perlu dilaksanakan oleh pemaju bersekali dengan hak milik strata. Perkara ini dinyatakan di dalam Jadual H Peraturan-Peraturan Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1989, Akta Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1966 [Akta 118]. Selain itu, Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim sedang meminda Akta Hakmilik Strata 1985 [Akta 318] dan KPKT pula sedang meminda Akta Pengurusan Strata 2013 [Akta 757] dalam usaha Kerajaan menambah baik dasar dan pelaksanaan berkaitan strata.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN WILLIAM LEONG JEE KEEN  
[SELAYANG]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN WILLIAM LEONG JEE KEEN [ SELAYANG ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan bahawa merujuk kepada penerbitan peta China yang baru, apakah kesan penerbitan peta baru tersebut terhadap perundingan bagi pembentukan panduan tatakelakuan Laut China Selatan (*South China Sea Code of Conduct*).

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Selayang di atas pertanyaan yang dikemukakan.

**Tuan Yang di-Pertua,**

**Isu Berhubung Peta Standard China Edisi 2023**

2. Malaysia tidak pernah mengiktiraf tuntutan China di Laut China Selatan, berdasarkan Peta 9-Garis (atau dengan izin, *Nine Dash Line map*), konsep Empat-Sha (atau dengan izin, *Four Sha concept*) atau mana-mana peta yang diterbitkan oleh Kerajaan Republik Rakyat China, yang meliputi kawasan maritim Malaysia. Penerbitan Peta Standard China Edisi 2023 pada 28 Ogos 2023 adalah tindakan sepihak (atau dengan izin, *unilateral act*) Kerajaan Republik Rakyat China dan tidak mengikat Malaysia.

3. Kerajaan Malaysia telah mengeluarkan kenyataan media berhubung pendirian Malaysia yang tidak mengiktiraf tuntutan China di Laut China Selatan, seperti yang digariskan dalam “Peta Standard China Edisi 2023” yang meliputi kawasan maritim Malaysia.

4. Kerajaan Malaysia juga telah mengemukakan bantahan diplomatik kepada China dan dengan tegas menolak tuntutan kedaulatan, hak kedaulatan dan bidang kuasa China ke atas fitur maritim atau kawasan maritim di Laut China Selatan, yang meliputi kawasan maritim Malaysia berdasarkan Peta Baru Malaysia 1979 kerana ia tidak konsisten dengan undang-undang antarabangsa, termasuk Konvensyen Undang-Undang Laut Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 1982 (KUUL 1982) atau dengan izin, *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 (UNCLOS 1982)*.

**Pendekatan Malaysia terhadap Isu Laut China Selatan**

5. Dalam hal ini, Malaysia kekal komited untuk menyelesaikan isu-isu berkaitan Laut China Selatan secara konstruktif, menggunakan forum dan saluran diplomatik yang sesuai. Kementerian Luar Negeri akan terus menyuarakan pendirian tegas Malaysia berhubung isu Laut China Selatan di platform-platform yang berkaitan bagi memastikan kedaulatan, hak kedaulatan dan kepentingan negara akan terus kekal terpelihara.

**Tuan Yang di-Pertua,**

6. ASEAN merupakan platform penting bagi Malaysia dalam menyuara dan menangani isu-isu serantau dan antarabangsa yang mempunyai impak kepada rantau ini.

7. Melalui hubungan dengan rakan-rakan dialog ASEAN, termasuk kuasa-kuasa besar dunia seperti Amerika Syarikat, China dan Russia, ASEAN telah dapat menggunakan mekanisme-mekanisme ASEAN untuk mempertingkatkan lagi kerjasama dalam bidang keselamatan, pertahanan, perdagangan dan hubungan antara masyarakat. Melalui hubungan secara langsung, ASEAN dapat mengetengahkan kepentingan serantau serta memastikan Kepusatan ASEAN, dengan izin, *ASEAN Centrality*, dalam usaha pembinaan komuniti ASEAN.

8. ASEAN juga dapat menggunakan solidariti satu suara bagi mengetengahkan pendiriannya dengan lebih jelas dalam pelbagai isu-isu antarabangsa yang menyentuh kepentingan bersama. Melalui kesepakatan suara, ASEAN dilihat lebih kuat dan berpengaruh yang seterusnya dapat meningkatkan kestabilan dan kemakmuran rantau ini.

9. Antara usaha serantau untuk memastikan keamanan, kestabilan dan mengelakkan ketegangan di Laut China Selatan, negara-negara ASEAN dan China juga telah memeterai, dengan izin, *Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea* (DOC) pada 4 November 2002. Selaras dengan persefahaman di bawah DOC tersebut, negara-negara ASEAN telah mengambil pendekatan, dengan izin, “*self-restraint*” dan memastikan tindakan-tindakan yang diambil dan aktiviti-aktiviti yang

dijalankan di Laut China Selatan, tidak meningkatkan ketegangan di perairan tersebut.

10. Buat masa ini, negara-negara ASEAN dan China sedang merundingkan, dengan izin, *Code of Conduct in the South China Sea* (COC). COC dilihat sebagai satu kod tatacara untuk mengelakkan konflik dan ketegangan di Laut China Selatan. Ianya adalah tanpa prejudis terhadap tuntutan wilayah dan maritim negara masing-masing.

11. Rundingan COC tersebut sedang dilaksanakan oleh Negara-Negara Anggota ASEAN dan China menerusi platform, dengan izin, *ASEAN-China Joint Working Group on the Implementation of the DOC* (JWG-DOC), berdasarkan satu *Single Draft Negotiating Text* (SDNT) COC yang digunakan sebagai asas rundingan.

12. Dalam melaksanakan rundingan COC tersebut, Malaysia sentiasa memastikan bahawa COC yang akan dirundingkan tidak sekali-kali mengetepikan kedaulatan dan hak kepentingan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : DATO' SERI HISHAMMUDDIN BIN TUN  
HUSSEIN [ SEMBRONG ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**DATO' SERI HISHAMMUDDIN BIN TUN HUSSEIN [ SEMBRONG ]** minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan langkah susulan yang diambil oleh Kerajaan selepas kenyataan Menteri dikeluarkan pada 30 Ogos 2023 untuk menyelesaikan pertikaian Laut China Selatan yang melibatkan negara-negara ASEAN dan China selepas Menteri Sumber Asli Republik Rakyat China menerbitkan China's 10 dash line versi kemaskini daripada 9 dash line di mana telah mengganggu gugat kedaulatan Sabah dan Sarawak.

**JAWAPAN**

**YB DATUK MOHAMAD BIN ALAMIN  
TIMBALAN MENTERI LUAR NEGERI  
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Sembrong di atas pertanyaan yang dikemukakan.

**Tuan Yang di-Pertua,**

**Isu Berhubung Peta Standard China Edisi 2023**

2. Malaysia tidak pernah mengiktiraf tuntutan China di Laut China Selatan, berdasarkan Peta 9-Garis (atau dengan izin, *Nine Dash Line map*), konsep Empat-Sha (atau dengan izin, *Four Sha concept*) atau mana-mana peta yang diterbitkan oleh Kerajaan Republik Rakyat China, yang meliputi kawasan maritim Malaysia. Penerbitan Peta Standard China Edisi 2023 pada 28 Ogos 2023 adalah tindakan sepihak (atau dengan izin, *unilateral act*) Kerajaan Republik Rakyat China dan tidak mengikat Malaysia.

3. Kerajaan Malaysia telah mengeluarkan kenyataan media berhubung pendirian Malaysia yang tidak mengiktiraf tuntutan China di Laut China Selatan, seperti yang digariskan dalam “Peta Standard China Edisi 2023” yang meliputi kawasan maritim Malaysia.

4. Kerajaan Malaysia juga telah mengemukakan bantahan diplomatik kepada China dan dengan tegas menolak tuntutan kedaulatan, hak kedaulatan dan bidang kuasa China ke atas fitur maritim atau kawasan maritim di Laut China Selatan, yang meliputi kawasan maritim Malaysia berdasarkan Peta Baru Malaysia 1979 kerana ia tidak konsisten dengan undang-undang antarabangsa, termasuk Konvensyen Undang-Undang Laut Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 1982 (KUUL 1982) atau dengan izin, *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 (UNCLOS 1982)*.

**Pendekatan Malaysia terhadap Isu Laut China Selatan**

5. Dalam hal ini, Malaysia kekal komited untuk menyelesaikan isu-isu berkaitan Laut China Selatan secara konstruktif, menggunakan forum dan saluran diplomatik yang sesuai. Kementerian Luar Negeri akan terus menyuarakan pendirian tegas Malaysia berhubung isu Laut China Selatan di platform-platform yang berkaitan bagi memastikan kedaulatan, hak kedaulatan dan kepentingan negara akan terus kekal terpelihara.

**Tuan Yang di-Pertua,**

6. ASEAN merupakan platform penting bagi Malaysia dalam menyuara dan menangani isu-isu serantau dan antarabangsa yang mempunyai impak kepada rantau ini.

7. Melalui hubungan dengan rakan-rakan dialog ASEAN, termasuk kuasa-kuasa besar dunia seperti Amerika Syarikat, China dan Russia, ASEAN telah dapat menggunakan mekanisme-mekanisme ASEAN untuk mempertingkatkan lagi kerjasama dalam bidang keselamatan, pertahanan, perdagangan dan hubungan antara masyarakat. Melalui hubungan secara langsung, ASEAN dapat mengetengahkan kepentingan serantau serta memastikan Kepusatan ASEAN, dengan izin, *ASEAN Centrality*, dalam usaha pembinaan komuniti ASEAN.

8. ASEAN juga dapat menggunakan solidariti satu suara bagi mengetengahkan pendiriannya dengan lebih jelas dalam pelbagai isu-isu antarabangsa yang menyentuh kepentingan bersama. Melalui kesepakatan suara, ASEAN dilihat lebih kuat dan berpengaruh yang seterusnya dapat meningkatkan kestabilan dan kemakmuran rantau ini.

9. Antara usaha serantau untuk memastikan keamanan, kestabilan dan mengelakkan ketegangan di Laut China Selatan, negara-negara ASEAN dan China juga telah memeterai, dengan izin, *Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea* (DOC) pada 4 November 2002. Selaras dengan persefahaman di bawah DOC tersebut, negara-negara ASEAN telah mengambil pendekatan, dengan izin, “*self-restraint*” dan memastikan tindakan-tindakan yang diambil dan aktiviti-aktiviti yang

dijalankan di Laut China Selatan, tidak meningkatkan ketegangan di perairan tersebut.

10. Buat masa ini, negara-negara ASEAN dan China sedang merundingkan, dengan izin, *Code of Conduct in the South China Sea* (COC). COC dilihat sebagai satu kod tatacara untuk mengelakkan konflik dan ketegangan di Laut China Selatan. Ianya adalah tanpa prejudis terhadap tuntutan wilayah dan maritim negara masing-masing.

11. Rundingan COC tersebut sedang dilaksanakan oleh Negara-Negara Anggota ASEAN dan China menerusi platform, dengan izin, *ASEAN-China Joint Working Group on the Implementation of the DOC* (JWG-DOC), berdasarkan satu *Single Draft Negotiating Text* (SDNT) COC yang digunakan sebagai asas rundingan.

12. Dalam melaksanakan rundingan COC tersebut, Malaysia sentiasa memastikan bahawa COC yang akan dirundingkan tidak sekali-kali mengetepikan kedaulatan dan hak kepentingan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA  
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : DATUK SERI HAJI JALALUDDIN BIN  
HAJI ALIAS [ JELEBU ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**YB DATUK SERI HAJI JALALUDDIN BIN HAJI ALIAS [ JELEBU ]**  
minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN**  
menyatakan berapa jumlah Projek Perumahan Mampu Milik yang  
berstatus "projek sakit" pada ketika ini dan apakah langkah-langkah yang  
telah diambil bagi menyelesaikan masalah ini.

**JAWAPAN**

**Tuan Yang di-Pertua,**

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, projek perumahan swasta sakit ditafsirkan sebagai projek yang mengalami kelewatan melebihi 30% berbanding kemajuan yang sepatutnya atau telah tamat tempoh Perjanjian Jual Beli (PJB). Tafsiran Rumah Mampu Milik (RMM) berdasarkan Dasar Perumahan Mampu Milik Negara (DRMM) adalah rumah yang mampu dimiliki, berdaya huni dan selamat diduduki. Merujuk kepada nilai maksimum kebangsaan, nilai jualan maksimum RMM adalah RM300,000.00.

Melalui rekod Jabatan Perumahan Negara (JPN), sehingga 30 September 2023, sebanyak 83 projek (16,246 unit rumah) RMM telah dikategorikan sebagai projek sakit. Statistik ini merangkumi:

- (i) 12 projek perumahan (6,220 unit rumah) di bawah insiatif kerajaan negeri;
- (ii) lima (5) projek (715 unit rumah) Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB);
- (iii) 10 projek (1,667 unit rumah) PR1MA;
- (iv) lima (5) projek (2,411 unit rumah) Program Perumahan Penjawat Awam (PPAM); dan
- (v) 51 projek (5,233 unit rumah) projek perumahan swasta.

Sebagai langkah kawalan dan penyelesaian, Kementerian telah mewujudkan pasukan *Task Force* Perumahan Sakit dan Terbengkalai KPKT (TFST) dalam menjalankan pemantauan terhadap projek-projek perumahan swasta berlesen. TFST menjalankan tanggungjawab membuat *facts finding* dan *due diligence* untuk mengenal pasti cara terbaik menyelesaikan masalah projek perumahan swasta bermasalah melalui empat (4) elemen utama sebagai terma rujukan (*term of reference* - TOR) iaitu pengenalanpastian (*tracking*), penyelesaian (*resolve*), pencegahan (*preventive*) dan cadangan model ke hadapan (*forward modelling*).

## SOALAN NO : 36

Selain itu, KPKT turut melaksanakan beberapa inisiatif lain antaranya:

- i) projek-projek sakit akan dibantu pemulihan atau kelancaran projek dengan mengadakan pemantauan, lawatan tapak serta libat urus bersama agensi-agensi teknikal dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Isu-isu teknikal seperti penyiapan komponen infrastruktur, bekalan elektrik, lampu jalan, jalanraya serta sistem kumbahan dibincangkan dan dimudah cara bersama semua pihak yang terlibat sehingga projek memperoleh Sijil Perakuan Siap (*Certificate of Completion and Compliance* - CCC) atau Sijil Kelayakan Menduduki (*Certificate of Fitness For Occupation* - CFO);
- ii) senarai projek perumahan yang sakit iaitu projek telah tamat tempoh Perjanjian Jual Beli (PJB) yang pertama akan dikenal pasti. Perkara ini akan dipaparkan kepada umum di portal perumahan setempat iaitu Sistem Bank Data Perumahan Negara (TEDUH KPKT - <https://teduh.kpkt.gov.my>). Senarai projek ini boleh dijadikan panduan oleh bakal pembeli rumah dan pihak pembiaya sebelum meluluskan sesuatu pinjaman perumahan baharu dan mengawal bayaran kemajuan kepada pemaju sedia ada;
- iii) melaksanakan pemantauan yang lebih kerap termasuk pembekuan akaun pemajuan perumahan (*Housing Development Account* - HDA) bagi projek-projek sakit terpilih untuk mengelakkan pengeluaran wang secara tidak bertanggungjawab oleh pemaju;
- iv) menyenarai hitam pemaju dan Ahli Lembaga Pengarah dan menyekat pemaju projek sakit daripada memohon Permit Iklan dan Jualan (APDL) yang baharu selagi projek sakit sedia ada belum disiapkan dengan CCC Penuh; dan

## SOALAN NO : 36

- v) bagi projek-projek sakit yang tiada kemajuan kerja di tapak dalam tempoh yang lama, projek-projek ini akan diangkat untuk disahkan sebagai projek terbengkalai selaras dengan Seksyen 11(1)(ca), Akta Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1966 (Akta118) & Peraturan-Peraturan.

Kementerian juga sentiasa berusaha untuk mengenal pasti dan menyelesaikan isu projek perumahan sakit ini secara holistik dengan melibatkan lebih banyak pihak dalam industri bagi mendapatkan pandangan dan idea dari perspektif yang lebih meluas. Antara usaha yang dirancang ialah program kerjasama pintar (*smart partnership*) bersama kerajaan negeri, Lembaga Perumahan dan Hartanah Negeri, PBT, agensi kerajaan, agensi teknikal, dan pemaju bagi mengenal pasti permasalahan dan mencari jalan penyelesaian bersama bagi menangani isu projek sakit dan terbengkalai di pelbagai peringkat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : PUAN TERESA KOK SUH SIM  
[ SEPUTEH ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**PUAN TERESA KOK SUH SIM [ SEPUTEH ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status cadangan Pembangunan Semula Rumah Pangsa Taman Sri Endah di Sri Petaling memandangkan pemaju telah gagal mendapat persetujuan daripada 75% pemilik rumah pada tarikh tamat 1 April 2023. Apakah Kerajaan akan menambah baik syarat-syarat pembangunan semula bagi perumahan lama.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sememangnya mempunyai dasar-dasar spesifik Jabatan Wilayah Persekutuan khususnya bagi pelaksanaan pembangunan semula kawasan-kawasan perumahan lama termasuk kediaman flat kos rendah di Kuala Lumpur yang telah berusia melebihi 30 tahun.
2. Salah satu dasar tersebut adalah Panduan Pelaksanaan Pembangunan Semula Kuala Lumpur. Di bawah panduan ini, pembangunan semula yang melibatkan hartanah milik individu adalah dilaksanakan secara usahasama di antara pemaju dan pemilik. Persetujuan pemilik untuk membangunkan kediaman mereka bersama pemaju yang dipilih merupakan antara kriteria yang amat penting bagi memastikan segala kepentingan pemilik hartanah yang terlibat dilindungi dan terpelihara.
4. Merujuk kepada Projek Pembangunan Semula Rumah Pangsa Kos Rendah di Taman Sri Endah di Sri Petaling, pihak pemaju telah diberikan persetujuan secara bersyarat dalam tempoh selama satu (1) tahun bermula 1.4.2022 hingga 1.4.2023. Antara syarat utama yang ditetapkan adalah pemaju perlu mendapatkan sekurang-kurangnya 75% persetujuan awal pemilik petak/unit secara bertulis.
5. Sehingga tamatnya tempoh 1 tahun yang diberikan kepada pemaju iaitu 1.4.2023, pihak pemaju tidak dapat memenuhi syarat utama iaitu untuk mendapatkan sekurang-kurangnya 75% persetujuan pemilik petak/unit secara bertulis. Sehubungan itu, persetujuan secara bersyarat yang telah diberikan kepada pemaju adalah terbatal. Surat pemakluman pembatalan telah diberikan kepada pemaju pada **3 Julai 2023**.

6. Merujuk kepada Panduan Pelaksanaan Pembangunan Semula Kuala Lumpur, beberapa penambahbaikan syarat-syarat pembangunan semula bagi perumahan lama telah dibuat untuk memelihara dan melindungi kepentingan pemilik seperti yang berikut:

- (i) Menetapkan supaya projek pembangunan swasta yang melibatkan pemaju dan pemilik hartanah persendirian, kedua-dua pihak perlu memeterai dokumen perjanjian usahasama yang sah di sudut perundangan;
- (ii) memastikan perjanjian usahasama di antara pemaju dan pemilik serta pulangan usahasama yang adil kepada pemilik dipatuhi pemaju melalui pertimbangan jawatankuasa-jawatankuasa pembangunan semula; dan
- (iii) menyelaras dan memantau proses perpindahan pemilik ke penempatan sementara atau rumah transit sehinggalah pemilik-pemilik berpindah semula ke rumah ganti seperti yang termaktub dalam dokumen perjanjian usahasama.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT  
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,  
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

---

**PERTANYAAN : LISAN**

**DARIPADA : TUAN AHMAD FADHLI BIN SHAARI  
[ PASIR MAS ]**

**TARIKH : 8 NOVEMBER 2023 (RABU)**

**SOALAN**

**TUAN AHMAD FADHLI BIN SHAARI [ PASIR MAS ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status siasatan terhadap dakwaan bahawa Perikatan Nasional menerima dana judi di dalam PRU15 tahun lepas susulan penampilan seorang saksi yang menyerahkan bukti pada bulan Mei yang lalu.

**JAWAPAN**

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID  
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI  
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, isu ini masih dalam siasatan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM). Justeru, SPRM tidak dapat mendedahkan butiran siasatan tersebut mengikut subseksyen 29(4), Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia [Akta 694] yang menyatakan bahawa mana-mana siasatan tersebut hendaklah dirahsiakan dan tidak boleh didedahkan oleh mana-mana orang sehinggalah orang tertuduh dipertuduhkan di mahkamah.
2. Pada masa yang sama, selain SPRM, terdapat juga agensi-agensi lain yang bertanggungjawab dan berkuasa termasuk Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) untuk menyiasat sebarang kesalahan jenayah yang dilakukan oleh mana-mana entiti.
3. Undang-undang Malaysia tidak mempunyai sebarang had masa ("*time limit*") untuk memulakan sebarang tindakan atas kes-kes jenayah.

Sekian, terima kasih.